

Geachte redactie,

Ik stuur u dit schrijven omdat op 1 januari a.s. een wetwijziging doorgevoerd gaat worden die voor uw lezers interessant is. Het gaat hier om correcties van het huwelijksvermogensrecht waarbij ook aanpassingen worden doorgevoerd voor de algehele gemeenschap van goederen waarin mensen trouwen als ze niets vastleggen bij de notaris.

Ik ben mij er van bewust dat dit een taai onderwerp lijkt en daarom wil ik u graag hieronder aangeven wat een en ander praktisch kan betekenen voor uw gehuwde lezers. Mocht u na lezing in uw blad aandacht willen besteden aan deze materie, dan kunt u voor nadere informatie contact met mij opnemen.

Ik heb het voornemen om dit stuk op een latere datum ook op mijn website (www.ntrs.nl) te publiceren aangezien ik van mening ben dat zo veel mogelijk mensen kennis moeten kunnen nemen van hetgeen gewijzigd gaat worden.

Zoals u weet kan een huwelijk gesloten worden tussen zowel hetero-, homo- en lesbischsexuele stellen. Maar daardoor is het bijna niet mogelijk om een leesbare tekst te schrijven en toch telkens de drie varianten te benoemen. Daarnaast geldt het navolgende ook voor koppels die niet huwen, maar een geregistreerd partnerschap aangaan met elkaar. In het navolgende stuk zal ik dan ook uitgaan van de "klassieke" situatie van een heterosexueel stel waarbij de vrouw financieel minder goed af is. In de praktijk kom ik dit vaak tegen, maar ik ben mij er van bewust dat het stereotypering is.

Algehele gemeenschap van goederen en de huidige regels

Op dit moment is het zo dat als een koppel trouwt zonder het maken van huwelijksvoorwaarden bij de notaris, dit koppel in de wettelijke (algehele) gemeenschap van goederen is getrouwd. Hierna zal ik de afkorting AGVG gebruiken hiervoor. Als de echtgenoten na een paar jaar er achter komen dat ze liever huwelijksvoorwaarden willen hebben, dan is dat een lang en kostbaar traject, onder meer omdat de rechter toestemming moet geven.

Simpel gezegd kan de behoefte aan het opstellen van huwelijksvoorwaarden ontstaan als één van de echtgenoten geld krijgt uit een erfenis of schenking. Onder de huidige regels maar ook onder de toekomstige wet is het zo dat de erfenis of de schenking gezamenlijk eigendom wordt. Bij een echtscheiding heeft de schoonzoon/-dochter ineens een claim van 50% op het geld.

Vaak voorkomen de ouders dit door in hun testament of in een schenkingsakte op te nemen dat het vermogen alleen voor het eigen kind is. Dit is de zogeheten uitsluitings-clausule of anti-schoonzoon / -schoondochter clausule. Maar zelfs al hebben de ouders dit vastgelegd, daarmee is hun kind er nog niet.

Bij een echtscheiding zal het kind namelijk moeten aantonen bij de rechter wat er met het geld is gebeurd. Eigenlijk moet het kind dus een administratie opzetten om er voor te zorgen dat

iedere uitgaaf die betaald wordt met geld uit de erfenis of schenking wordt vastgelegd. (zie hiervoor ook een eerdere [column](#) van mijn hand)

In de praktijk laat een kind dit achterwege bijvoorbeeld “omdat we toch niet gaan scheiden. Het zit wel goed tussen ons”. Maar zelfs al houdt het kind zo’n administratie bij en kan bij een echtscheiding achterhaald worden wat er met de erfenis of de schenking is betaald, dan nog treden vreemde effecten op. Het kind krijgt namelijk alleen het bedrag terug dat is betaald, maar geen rente, inflatiecorrectie of wat dan ook. Dit heet het nominaliteits-beginsel.

Stel dat het geld gebruikt is om een dakkapel op het huis te betalen. Kosten €7.500,-. De waardestijging van de woning daardoor: €10.000,-. Het kind krijgt terug bij de scheiding €7.500,-. De €2.500,- waardestijging valt in de AGVG en moet 50/50 gedeeld worden.

Algehele gemeenschap van goederen en de nieuwe regelgeving

Vanaf 1 januari 2012 wordt het nominaliteitsbeginsel afgeschaft en ingeruild voor een regeling die "economisch eigendom" kan worden genoemd. Ook wordt het veel makelijker, sneller en goedkoper om huwelijksvoorwaarden op te stellen tijdens het huwelijk. En vooral dat laatste zal zeer belangrijk zijn voor de praktijk van alledag.

Economisch eigendom

Eerst echter nog de "economisch eigendom". In de wet is een regeling opgenomen voor de situatie dat één van de echtelieden geld uit een erfenis of schenking heeft gekregen met de eerder vermelde uitsluitingsclausule. Als dat geld vervolgens wordt gebruikt om een betaling te doen voor zaken die in de AGVG vallen, dat wordt dit gezien als een schuld. Wat dat betreft zijn er geen wijzigingen. Maar bij een echtscheiding moet niet alleen dat bedrag worden terugbetaald, maar moet ook een vergoeding betaald worden. En die vergoeding is dan gelijk aan de waardestijging van de zaak die er mee gekocht is.

Stel dat het geld weer gebruikt is om een dakkapel op het huis te betalen. Kosten €7.500,-. De waardestijging van de woning daardoor: €10.000,-. Het kind krijgt terug bij de scheiding €7.500,-. En een vergoeding gelijk aan de waardestijging van €2.500,-. Deze waardestijging valt dus niet meer in de AGVG.

Er is echter een adder onder het gras. De basisregel is namelijk dat de vergoeding minimaal het bedrag is dat is gebruikt. Dus in de geschetste situatie is de vergoeding altijd €7.500,- ook als het huis minder waard is geworden.

Bij een echtscheiding zal dat voor de aangetrouwde persoon vervelend kunnen uitpakken als het geld bijvoorbeeld gebruikt is voor de aankoop van de gemeenschappelijke auto. De auto is duidelijk in waarde gedaald, maar er moet wel nog €10.000,- "afbetaald" worden.

Deze aangetrouwde persoon zal daarom proberen om de uitzondering op de regel aan te tonen. En die uitzondering is simpel gezegd dat ten tijde van de aankoop afgesproken kan worden dat niet alleen in de waardestijging maar ook in de -daling wordt meegedeeld. Kan de aangetrouwde aannemelijk maken dat die afspraak gemaakt is, dan wordt bij een scheiding dus alleen gekeken naar de waarde van de auto op het moment van de scheiding. Als die nog €5.000,- is, dan krijgt het kind dat bedrag en ook alleen dat bedrag terug.

Oplossingen onder de nieuwe regels

Zoals aangegeven is het straks veel eenvoudiger, sneller en goedkoper om huwelijkse voorwaarden op te stellen. Het volstaat om bij de notaris een akte op te stellen, want voorafgaande goedkeuring van de rechtbank is niet meer nodig.

Dus als een kind erft of een schenking krijgt van zijn ouders en daarbij niet de uitsluitingsclausule is opgenomen, dan kunnen de echtgenoten naar de notaris toe gaan om snel huwelijkse voorwaarden te maken waarin opgenomen wordt dat het geërfde of geschonken bedrag alleen van de ene echtgenoot is.

Wordt dat geld later gebruikt om de dakkapel te betalen of een auto te kopen, dan kunnen de huwelijkse voorwaarden eenvoudig aangepast worden om vast te leggen dat deze betaling heeft plaatsgevonden en op welke wijze bij een echtscheiding een waardestijging of -daling verrekend moet worden.

Op het moment dat deze afspraken worden vastgelegd is de relatie van de echtgenoten nog goed. Bovendien is het duidelijk waaraan het geld is besteed. Mocht er later een echtscheiding worden aangevraagd, dan ligt alles vast. Daardoor voorkom je de discussies die nu gevoerd worden bij een (v)echtscheiding over dit soort onderwerpen.

Simpel gezegd kunnen de echtelieden binnen een paar dagen bij de notaris huwelijkse voorwaarden opstellen en iedere keer aanpassen al naar gelang hun situatie. Gekscherend: als een kind iedere week van zijn of haar ouders geld geschonken krijgt, dan kan ook iedere week een nieuwe akte met huwelijkse voorwaarden worden opgesteld om alles voor later vast te leggen.

Dit is een inverstering die zijn vruchten in de toekomst afwerpt, aangezien een discussie bij een echtscheiding over deze onderwerpen vaak betekent dat iedere partij zijn of haar eigen advocaat in de arm neemt. Dat voorkom je omdat er snel en goed door de notaris wordt vastgelegd wat de wensen zijn op het moment dat het geld wordt ontvangen.

Huwelijkse voorwaarden en de huidige regels

Ook als een koppel op dit moment wel huwelijkse voorwaarden heeft gemaakt voordat het huwelijk gesloten wordt, moet hetzelfde lange en dure traject worden afgelegd als na een paar jaar blijkt dat de afspraken niet meer aansluiten op de dan ontstane situatie.

Meestal spreken de aanstaande echtgenoten daarom in hun huwelijkse voorwaarden af dat ieder houdt wat hij of zij inbrengt bij het trouwen en dat zij samen ieder jaar gaan verrekenen wat er aan geld is overgebleven. In de praktijk wordt dat laatste vaak vergeten en blijkt bij een echtscheiding dat er ruzie ontstaat over de vraag van wie nu eigenlijk het huis is, of de spaarrekening of de beleggingen. Die staan dan vaak op naam van één van de echtgenoten, maar het vermogen is door hen samen vergaard.

Ook bij stellen die met huwelijkse voorwaarden zijn getrouwd ontstaat een probleem als er geen administratie wordt bijgehouden van erfenissen en schenkingen. Dit is hiervoor bij de AGVG al besproken.

Huwelijkse voorwaarden en de nieuwe regelgeving

Omdat vanaf 1 januari 2012 het veel sneller en eenvoudiger is om huwelijkse voorwaarden te maken en tijdens het huwelijk te wijzigen, is het mogelijk om problemen bij een

echtscheiding te voorkomen. Telkens als er een financiële mijlpaal wordt bereikt (erfenis, schenking, groter saldo spaargeld of besteding van geld voor aankoop) kunnen de onderlinge afspraken worden vastgelegd in nieuwe huwelijkse voorwaarden.

Op zo'n moment weet iedereen nog goed wat er speelt en wat de afspraken zijn (wel of niet delen in waarde-dalingen, etc) en zal ook mee willen werken aan het vastleggen daarvan. En dat is bij een eventuele echtscheiding veel waard omdat het de kosten van advocaten en gerechtelijke procedures uitspaart.

Conclusie

Vanaf 1 januari 2012 wordt het eenvoudiger, goedkoper en vlotter om huwelijkse voorwaarden op te stellen en constant aan te passen aan gewijzigde omstandigheden. Het is niet meer nodig om vooraf goedkeuring te krijgen van de rechter. Een bezoek aan de notaris volstaat.

Dit is voor echtgenoten ondermeer van belang als er financiële meevallers zijn, zoals een erfenis of schenking van ouders. Deze vallen namelijk in de AGVG en moeten 50/50 gedeeld worden bij een echtscheiding, tenzij de ouders hiertegen de zogeheten anti-schoonzoon /-schoondochter clause hebben opgenomen.

Maar ook als die clause is opgenomen is het probleem nu en straks nog niet opgelost. Wie houdt tenslotte netjes een aparte administratie bij van wat er met de erfenis of schenking wordt gekocht en of alleen het betaalde bedrag of ook de waardeinstijgingen en -dalingen van het gekochte goed worden vergoed aan de echtgenoot/-note van wiens kant het geld is gekomen ? Ook onder de nieuwe regels kan hierover bij een scheiding een dure discussie ontstaan.

Telkens als er geld uit de erfenis of schenking wordt gebruikt om iets te kopen dat voor gezamenlijk gebruik is, kan snel en eenvoudig bij de notaris in (nieuwe) huwelijkse voorwaarden worden vastgelegd wat er gebeurd is en wat de afspraken zijn. Dit betaalt zich dubbel en dwars terug bij een eventuele echtscheiding. Er is dan namelijk geen ruimte voor discussie met en tussen dure advocaten.

En dat lijkt mij belangrijk voor de lezers van uw uitgave.